ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 50.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 1-го Іюля. — 1847 — Wilno. WTOREK, 1-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

25-го Іюня, въ Высокоторжественный день рожденія Его Величества Государя Императора, Состоящій въ должности Виленскаго Гражданскаго Губернатора, М. Л. *Бѣгичевъ*, за отсутствіемъ Г. Военнаго Губернатора, изволилъ принимать, въ 10½ часовъ утра, поздравленія отъ Гг. Военныхъ и Гражданскихъ чиновниковъ, Дворянства и Духовенства.

Послѣ принесенія поздравленія Его Превосходительству, совершена была въ Николаевскомъ Каѳедральномъ Соборѣ, а также въ Римско-Католическомъ Каѳедральномъ костелѣ, и во всѣхъ прочихъ храмахъ въ Вильнѣ находящихся, Божественная Литургія, въ присутствіи многочисленнаго собранія народа, по окончаніи которой, принесено было благодарственное Господу Богу молебствіе о здравіи и благоденствіи Августѣйшаго Виновника торжества, съ провозглашеніемъ многолѣтія Государю Императору и всей Императорской Фамиліи, при пушечной пальбѣ изъ Виленскихъ укрѣпленій.

Вечеромъ городъ былъ иллюминованъ.

Санктпетербургъ, 25-го Іюня.

Высочайшею Грамотою, 3-го Іюня, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 1-й степени, Императорскою Короною украшеннаго, Начальникъ 20-й Пѣхотной Дивизіи Генералъ-Лейтенантъ *Фрейтагъ*, и того же ордена и степени безъ короны, Начальникъ Владикавказскаго Округа, Генералъ-Маіоръ *Нестеровъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 9-го Іюня, Канцелярскій Чиновникъ Виленскаго Цензурнаго Комитета, Коллежскій Регистраторъ *Тымовскій*, Всемилостивѣйше произведенъ, за выслугу лѣтъ, въ Губернскіе Секретари.

— Французскому подданному Францу *Дутте* выдана, Апрѣля 12-го дня 1847 г. десятилѣтняя привилегія на аппаратъ для чески шерсти, употребляемой на камвольную пряжу. По объясненію Г. Дутте, всѣ попытки фабрикантовъ въ Россіи приготовлять эту пряжу оставались безуспѣшными оттого, что для нея выписывались машины, устроенныя по Англійской системѣ, приспособленной для чески длинноволосой Ан-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Wilno.

Dnia 25-go Czerwca, jako w dniu wielkiéj i radośnéj Uroczystości Urodzin Najjaśniejszego Cesarza Jego Mości, Zostający w obowiązku Wileńskiego Cywilnego Gubernatora, M. L. *Biegiczew*, pod niebytność P. Wojennego Gubernatora, o pół do jedenastéj z rana przyjmował powińszowania PP. Wojennych i Cywilnych Urzędników, Dworzaństwa i Duchowieństwa.

Następnie w Katedralnym Kościele Św. Mikołaja, tudzież w Katedrze Rzymsko-Katolickiéj i innych świątyniach znajdujących się w Wilnie, odbyło się przy odgłosie dział z twierdzy, wśród licznie zgromadzonego ludu, uroczyste nabożeństwo, zakończone modłami o zdrowie i pomyślność Najmiłościwszego Monarchy i całéj Najjaśniejszéj Jego Familii.

Wieczorem miasto było oświecone.

St. Petersburg, 25-go Czerwca.

Przez Najwyższy Dyplomat, 3-go Czerwca, Najłaskawiéj mianowani Kawalerami Orderu Św. Anny 1-éj klassy, Cesarską Koroną ozdobionego, Naczelnik 20-éj Dywizyi Pieszéj, Jenerał-Porucznik *Frejtag*, i tegoż Orderu i klassy bez Korony, Naczelnik Władykaukazkiego Okręgu, Jenerał Major *Nestorow*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 9-go Czerwca, Kancellaryjny Urzędnik Wileńskiego Komitetu Cenzury, Kollegialny Regestrator *Tymowski*, Najłaskawiéj mianowany, za wysługę lat, Gubernialnym Sekretarzem.

— Poddany francuzki *Doutté*, otrzymał d. 12 Kwietnia r. b. dziesięcio-letni przywiléj na apparat do czesania wełny, używanéj na przędzę szalową (Kammwolle). Podług objaśnienia wynalazcy, wszelkie usiłowania fabrykantów w Rossyi, aby wyrabiać tę przędzę, były bezskuteczne dla tego, że w tym celu sprowadzano machiny, urządzone podług systematu angielskiego, zastosowanego do czesania wełny długo-włoséj angielskiéj, a przeto nieprzydatne do

глійской шерсти, и потому онѣ оказывались неудобными для прочески Русской короткой шерсти, для которой собственно приспособленъ его аппаратъ.

—

21-го Мая, въ городѣ Красномъ происходило торжество по случаю открытія памятника, воздвигнутаго, по Высочайшему повелѣнію Государя Императора Николая Павловича, на Лосминской Горѣ, лежащей на лѣвомъ берегу рѣчки Лосмины, въ трехъ верстахъ отъ города, въ воспоминаніе побѣды, одержанной здѣсь Русскими войсками 3-го, 4-го, 5-го, и 6-го Ноября 1812 года надъ Французами,—побѣды, ознаменованной пораженіемъ большей части арміи Наполеона и истребленіемъ корпуса Маршала Нея. Памятникъ этотъ, вылитый изъ чугуна, сдѣланъ въ древнемъ Византійскомъ вкусѣ.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 16 Іюня.

Въ засѣданіи 10-го Іюня, Сеймъ окончилъ, въ общемъ собраніи, преніе о проектѣ закона касательно учрежденія налога на доходы. На приглашеніе рѣшить, должно ли замѣнить налогъ на бойное мясо и на муку (съ мукомольныхъ мельницъ) налогомъ на доходы, Сеймъ изъявилъ отрицательное мнѣніе большинствомъ 311-ти голосовъ противъ 204-хъ. Нѣсколько добавочныхъ статей были также устранены; наконецъ Сеймъ принялъ добавочную статью графа Арнима, въ которой предлагаютъ представить будущему Сейму проектъ закона о налогѣ на доходы, не упоминая въ ней о налогѣ на бойное мясо и муку.— Курія трехъ сословій приняла потомъ предложеніе просить Е. В. о продолженіи срока засѣданія, по причинѣ невозможности окончить всѣ дѣла до 19-го Іюня.

Въ засѣданіи 14-го Іюня, общее собраніе Сейма разсматривало проектъ закона о Евреяхъ. Министръ Духовныхъ Дѣлъ и Просвѣщенія, Г. Эйхгорнъ, поручилъ Тайному Правительственному Совѣтнику Брюггеману засѣдать вмѣсто себя на министерской скамьѣ. Коммиссаръ Сейма и Кабинетные Министры, Гг. фонъ Бодельшвингъ и Тиле, произнесли рѣчи въ защиту мнѣній Правительства. Королевскій Коммиссаръ объявилъ, что Правительство, представивъ сей проектъ закона, не имѣло въ виду создать что либо новое, но только желало слить въ одинъ законъ различныя постановленія, существующія въ Прусскомъ Королевствѣ касательно Евреевъ. Отнынѣ, если сеймъ согласится съ Правительствомъ въ основаніи закона, въ Пруссіи будетъ только одно законодательство для всѣхъ Евреевъ, кромѣ Евреевъ Великаго Герцогства Познанскаго, которые не достигли той степени просвѣщенія, какъ Евреи, живущіе въ другихъ частяхъ Королевства. Почитая Евреевъ иностранцами, невозможно было дать имъ большихъ выгодъ или признать за ними право вступать въ государственную службу. Всѣ дарованныя имъ облегченія должны быть почитаемы милостью, а не необходимою уступкою. Такимъ образомъ, по объявленію Королевскаго Коммиссара, не было и не могло быть рѣчи о томъ, что вздумали называть освобожденіемъ (эманципаціею) Евреевъ. Члены оппозиціи, Гг. Бекератъ, Кампгаузенъ и въ особенности Г. фонъ Финке, преимущественно отличились своими рѣчами въ пользу Евреевъ.

Курія высшаго дворянства разсуждала о томъ же проектѣ закона въ засѣданіи 15-го числа. Г. Эйхгорнъ старался защитить намѣреніе Правительства, которое старается дать устройство Еврейскому элементу, отдѣляя его отъ элемента Христіанскаго, и образовать до нѣкоторой степени государство въ государствѣ. — Князь Линаръ предлагалъ отринуть проектъ закона, и просить Правительство представить другой, основанный на правилахъ не столь стѣснительныхъ. Когда Маршалъ Сейма собралъ голоса объ этой добавочной статьѣ, оказалось, что ее поддержали только два голоса.— Графъ Іоркъ и Дирнъ требуютъ полнаго уравненія Евреевъ въ правахъ съ Христіанами. Когда послѣдній привелъ въ примѣръ билль объ освобожденіи Католиковъ въ Англіи, Князь Лихновскій протестовалъ съ жаромъ противъ всякаго сравненія между Католиками и Евреями.— Курія высшаго дворянства перешла потомъ къ пренію о статьяхъ порознь, и приняла тринадцать первыхъ параграфовъ съ маловажными измѣ-

czesania wełny Rossyjskiéj krótkiéj, do któréj właściwie zastosowany jest jego apparat.

—

Dnia 21 Maja, w mieście Kraśnem odbyła się uroczystość z powodu odsłonięcia pomnika, wzniesionego z Najwyższego rozkazu Jego Cesarskiej Mości Nikołaja Pawłowicza, na Górze Łosmińskiéj, wznoszącéj się po nad lewym brzegiem rzeczki Łosminy, o trzy wiorsty od miasta, na pamiątkę zwycięztwa odniesionego tutaj przez wojska Rossyjskie 3, 4, 5 i 6 listopada 1812 r. nad Francuzami,— zwycięztwa, sławnego klęską zadaną większéj części armii Napoleona, jako też zniszczeniem Korpusu Marszałka Neya. Pomnik ten, ulany ze spiżu, wykonany został w starożytnym Bizantyńskim stylu.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 16 czerwca.

Na posiedzeniu 10 czerwca, Sejm ukończył, na ogólném zgromadzeniu, rozprawy nad projektem do prawa tyczącego się ustanowienia podatku od dochodów. Wezwany, aby zdecydował, czy należy zastąpić podatek od mięsa jatkowego i od mąki (z młynów) podatkiem od dochodów, Sejm oświadczył się przeciwko temu wnioskowi większością 311 głosów przeciw 204. Kilka dodatkowych artykułów zostało także uchylonych; nakoniec Sejm przyjął artykuł dodatkowy Hr. Arnima, w którym tenże proponuje, aby na przyszłe zgromadzenie Sejmu wniesiony był projekt do prawa o podatku od dochodów, nie wzmiankując już w nim o podatku od mięsa jatkowego i od mąki. Kurya trzech Stanów przyjęła potém wniosek, aby upraszać Jego Królewską Mość o przedłużenie terminu posiedzeń, z powodu niepodobieństwa ukończenia wszystkich spraw do d. 19 czerwca.

Na posiedzeniu 14 czerwca, ogólne zgromadzenie Sejmu roztrząsało projekt do prawa o Żydach. Minister spraw duchownych i oświecenia, P. Eichhorn, polecił Tajnemu Rządowemu Radzcy, P. Brüggeman, aby ten zastąpił jego miejsce na ławce ministeryalnéj. Komissarz Sejmu i Ministrowie gabinetowi, PP. von Bodelschwing i Thile, stawali w obronie rządowego wniosku. Komissarz królewski oświadczył, że rząd, wnosząc ten projekt do prawa, nie miał zamiaru wprowadzać jakiejś nowości, ale tylko życzył zlać w jedno prawo różne postanowienia, istniejące w królestwie Prusskiem o Starozakonnych. Odtąd więc, jeśli się Sejm porozumie z Rządem, co do zasady prawa, w Prussach będzie tylko jedno prawodawstwo dla wszystkich Starozakonnych, wyjąwszy Starozakonnych Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, którzy nie doszli do tego stopnia oświaty, jak Starozakonni, mieszkający w innych częściach królestwa. Uważając Żydów za cudzoziemców, rząd nie mógł im nadawać wielkich przywilejów, ani też przyznawać prawa wchodzenia do służby publicznéj. Wszystkie udzielone im ulgi mają się uważać za łaskę, nie zaś za niezbędną powolność. Tym sposobem, w skutek takowego oświadczenia Komissarza królewskiego, nie było ani też nie mogło być mowy o tém, co podobało się niektórym nazywać wyzwoleniem (emancypacyą) Starozakonnych. Członkowie opozycyi, PP. Beckerat, Kamphausen, a mianowicie P. von Vinke, odznaczyli się między innymi swojemi mowami na korzyść Starozakonnych.

Kurya Magnatów roztrząsała tenże projekt do prawa na posiedzeniu d. 15 czerwca. P. Eichhorn, gorliwie bronił propozycyi rządu, który stara się dać organizacyą Starozakonnemu pierwiastkowi, odłączając go od pierwiastku chrześciańskiego, i urządzić do pewnego stopnia państwo w państwie. Xiąże Linar wnosił, aby Sejm odrzucił ten projekt do prawa, a upraszał rząd o wniesienie innego, opartego na prawidłach nie tak krępujących; lecz gdy Marszałek Sejmu zebrał głosy o tym dodatkowym artykule, okazało się, że go popierały tylko dwa głosy. Hrabia Jork i Dirn domagali się zupełnego porównania Starozakonnych w prawach z Chrześcianami. Ostatni przytoczył za przykład bil o wyzwoleniu Katolików w Anglii; w skutek czego, Xiąże Lichnowski oświadczył się z ogniem przeciw wszelkiemu porównaniu między Katolikami i Starozakonnymi. Na tém skończyły się rozprawy ogólne. Kurya Magnatów przeszła następnie do roztrząsania pojedyńczych artykułów, i przyjęła trzynaście pierwszych paragrafów z nieznaczącemi odmianami. Zresztą, Kurya

неніями. Впрочемъ, она намѣрена, кажется, смотрѣть на сей проектъ закона, какъ на средство привести преимущественно въ устройство религіозныя отношенія Евреевъ, и устранить всѣ постановленія касательно политическихъ отношеній.

18 Іюня.

Во вчерашнемъ засѣданіи штатовъ, маршалъ Сейма приказалъ прочесть слѣдующій Королевскій рескриптъ:

,,Мы Фридерикъ Вильгельмъ, Божіею Милостію Король Прусскій, объявляемъ вѣрнымъ Нашимъ штатамъ, собравшимся на первый общій сеймъ, наше милостивое привѣтствіе. Какъ съ достовѣрностію можно предвидѣть, что предложенія относительно нашего патента и постановленія отъ 3 Февраля с. г. утвержденные куріями трехъ сословій, представленные нынѣ куріи магнатовъ, не могутъ быть окончательно рѣшены предъ 19 с. м., по этой причинѣ продолжаемъ срокъ закрытія засѣданій нашимъ вѣрнымъ штатамъ, до тѣхъ поръ, пока пренія касательно сихъ предложеній не будутъ окончены, и пока повелѣнія наши, которыя мы въ слѣдствіе сихъ преній издать можемъ, не будутъ исполнены нашими вѣрными штатами. Поручаемъ нашему коммисару сейма довести до нашего свѣдѣнія, котораго числа можетъ послѣдовать закрытіе сейма.

Данъ въ Сансуси, 16 Іюня 1847 года.

(подп.) *Фридерикъ Вильгельмъ.*

— По новѣйшимъ извѣстіямъ изъ Берлина, засѣданія Сейма закрыты 26-го Іюня рѣчью Королевскаго Коммиссара. Король наканунѣ отправился въ Силезію.

Франція.

Парижъ, 22 Іюня.

Судъ перовъ произнесъ приговоръ по дѣлу Г. Жирардена, оправдывающій его, большинствомъ 134 голосовъ противъ 65. Палата перовъ всегда обвиняла редакторовъ газетъ, коихъ подвергала отвѣтственности; редакторъ же жур. *Presse* первый освобожденъ отъ обвиненія.

— Разнесся слухъ, что въ слѣдствіе опредѣленія коммисіи палаты перовъ, по дѣлу генерала Кюбьера, представлено будетъ обвиненіе противъ Гг. Теста, Пеллапра и Пармантье.

— Членъ палаты депутатовъ, государственный совѣтникъ гр. Дежанъ, назначенъ генеранъ-почтъ директоромъ.

— Герцогъ Монпансье принялъ приглашеніе города Буржа присутствовать при открытіи центральной желѣзной дороги.

— Предсѣдатель совѣта министровъ, маршалъ Сультъ выѣхалъ въ свое имѣніе, гдѣ проведетъ цѣлое лѣто.

— Здѣсь обнародованъ торговый трактатъ, заключенный съ Королемъ Неаполитанскимъ, на основаніи котораго, суда обѣихъ націй освобождены отъ взноса пошлинъ въ гаваняхъ.

— Въ алжирскомъ Монитерѣ помѣщено подробное описаніе путешествія принца Жуэнвильскаго въ среднюю Алжирію. Начальники племенъ принимали принца съ живѣйшимъ восторгомъ; нѣкоторые изъ нихъ сопровождали его въ Алжиръ, куда принцъ прибылъ 13 числа, а на другой день пригласилъ ихъ на свой корабль *Souverain* и щедро одарилъ. Въ томъ же журналѣ пишутъ, что генералъ Рено благополучно окончилъ экспедицію и покорилъ нѣсколько племенъ.

— Полагали, что Мегмедъ-Али не предприметъ въ нынѣшнемъ году путешествія въ Европу; но письма изъ Александріи отъ 9-го Іюня сообщаютъ снова, что вице-король намѣренъ лѣтомъ прибыть въ Тоскану, для пользованія тамошними водами.

— Въ жур. *Constitutionnel* напечатано: Сегодня распространилось на биржѣ странное извѣстіе. Правительство будто бы получило телеграфическую депешу, къ которой сообщаютъ, что флотъ китайскаго императора аттаковалъ находящіеся въ виду Кантона французскіе военные корабли, которые однако жестоко отметили за это. Говорятъ, что отъ дѣйствія артиллеріи нашихъ кораблей, погибло 1000 Китайцевъ. Французская эскадра въ Китаѣ состоитъ изъ фрегата *Cleopatre*, корветты *Victorieuse* и парохода *Archimedes*.

— Изъ Отаити получены извѣстія, съ прибывшимъ

ta ma zamiar, jak się zdaje, uważać ten projekt do prawa, jedynie jako środek uorganizowania religijnych stosunków Starozakonnych, z uchyleniem wszelkich postanowień, tyczących się stosunków politycznych.

Dnia 18 czerwca.

Na wczorajszém posiedzeniu Stanów, Xiążę Marszałek Sejmowy, kazał odczytać następujący Królewski reskrypt gabinetowy:

,,My Fryderyk Wilhelm, z Bożéj łaski, Król Prusski, przesyłamy naszym wiernym Stanom, zgromadzonym na piérwszy Sejm Połączony nasze łaskawe pozdrowienie. Że już z pewnością przewidzieć można, iż wnioski w przedmiocie naszego patentu i postanowień z dnia 3 lutego b. r. przez Kuryą trzech Stanów uchwalone, a obecnie złożone Kuryi Magnatów, nie będą mogły być załatwione do 19 b. m., udzielamy zatém piérwszemu Połączonemu Sejmowi jeszcze tak długi przeciąg czasu, pokąd obrady naszych wiernych Stanów co do tych wniosków ukończone, i rozkazy nasze, które w skutku tych obrad może wydamy, przez nasze wierne Stany wypełnione nie będą. Poleciliśmy naszemu Komissarzowi Sejmowemu, aby nas zawiadomił, w którym dniu może nastąpić zamknięcie piérwszego Połączonego Sejmu.

Dan w Sanssouci 16-go czerwca 1847 roku.

(podpisano) *Fryderyk Wilhelm.*

— Podług najnowszych wiadomości z Berlina, posiedzenia Sejmu zamknięte zostały d. 26 czerwca, mową królewskiego Komissarza. Król dniem przedtém wyjechał do Szlązka.

Francya.

Paryż, 22 czerwca.

Sąd Parów wydał dziś wyrok w sprawie P. Girardin, uznający go niewinnym obrazy Izby, a to większością głosów 134 przeciw 65. Dotąd Izba Parów potępiała zawsze Redaktorów gazet, których przed swe kratki wezwała; Redaktor więc dziennika *la Presse* jest piérwszy, którego uwolniła od zarzutu.

— Rozeszła się pogłoska, że w skutku decyzyi Kommissyi instrukcyjnéj Izby Parów, w processie Jenerała Cubières, ma być wniesiona skarga przeciw PP. Teste, Pellaprat i Parmentier.

— Hr. Dejean, członek Izby Deputowanych i radzca stanu, mianowany został dyrektorem jeneralnym poczt.

— Xiążę Montpensier przyjął zaprosiny miasta Bourges na otwarcie centralnéj kolei żelaznéj.

— Prezes rady Ministrów Marszałek Soult wyjechał do dóbr swoich, gdzie całe lato przepędzi.

— Ogłoszono tu traktat handlowy, zawarty z Królem Neapolitańskim, mocą którego okręty obu narodów od opłaty cła w portach uwolnione zostały.

— *Monitor Algierski* umieścił pod d. 15-m czerwca długi opis podróży Xięcia Joinville do środkowéj Algieryi. Naczelnicy plemion wszędzie przyjmowali Xięcia z największym zapałem, i kilku z nich towarzyszyło mu do Algieru, gdzie Xiążę przybywszy 13-go, zaprosił ich nazajutrz na pokład swego okrętu *Souverain* i hojnie ich obdarzył. Tenże sam dziennik donosi, że Jenerał Renault odbył szczęśliwie nową wyprawę i podbił kilka plemion.

— Sądzono, że Mehmed-Ali zaniechał już w tym roku podróży do Europy; tymczasem listy z Alexandryi pod d. 9 czerwca donoszą znowu, że Wice-Król ma zamiar używać tego lata kąpieli w Toskanii.

— W dz. *Constitutionnell* czytamy: Dziś obiegała na giełdzie osobliwsza nowina. Rząd miał otrzymać depeszę telegraficzną, donoszącą, że marynarka Cesarza chińskiego attakowała znajdujące się pod Kantonem wojenne okręty francuzkie, które się miały za to srodze pomścić. Mówią o 1,000 Chińczyków, którzy mieli poledz od artylleryi naszych okrętów. Stacya morska francuzka w Chinach składa się z fregaty *Cleopatre*, korwety *Victorieuse* i parostatku *Archimedes*.

— Z Otahiti mamy wiadomości, przywiezione w tych

оттуда американскимъ кораблемъ. Королева Помаре возвратилась въ Папеити, съ тѣмъ однако условіемъ, чтобы французское правительство доставило ей за три года содержаніе по 25,000 фр. Новый губернаторъ Океаніи капитанъ Лаво отправился изъ Каллао въ О-таити, съ нѣсколькими транспортными кораблями, на которыхъ находится 1,600 человѣкъ войскъ, предназначеннаго на усиленіе гарнизона. Англійскій фрегатъ *Grampus* еще находится подлѣ острова Папеити.

— Купеческій корабль *Ville d'Angers* возвратился 13-го числа с. м. изъ Калькуты въ Гавръ; 16 числа онъ находился близъ острова св. Елены, гдѣ нашелъ давно ожидаемую изъ Кантона джонку, съ 14 китайцами и грузомъ китайскихъ достопримѣчательностей, назначенныхъ для Англіи.

24 Іюня.

Распространяется слухъ, будто бы въ слѣдствіе приговора палаты перовъ, освобождающаго Жирардена отъ судебной отвѣтственности, министры Гизо и Дюшатель подали прошенія объ увольненіи, и что Король предложилъ маршалу Бюжо образовать новый кабинетъ подъ своимъ предсѣдательствомъ.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ, что не смотря на освобожденіе отъ обвиненія Г. Жирардена, кабинетъ не должно считать поколебавшимся.

— Нѣкоторое число оппозиціонныхъ членовъ палаты депутатовъ, именно: Гг. Одилонъ-Барро, Дювержіе—Доранъ, Бильо, Вивіенъ, Берріе и Латейри, въ собраніи у Г. Тьера положили сдѣлать представленіе о подверженіи парламентскому разсмотрѣнію обвиненій, напечатанныхъ журналомъ *Presse*, на настоящій кабинетъ.

— Если вѣрить *Courrier fr.*, то вчера въ палатѣ депутатовъ разнесся слухъ, будто Г. Тестъ объявилъ, что если онъ прежними своими товарищами будетъ оставленъ въ палатѣ перовъ, то онъ также съ своей стороны откроетъ дѣла, которыя могутъ поставить многихъ изъ нихъ въ затруднительное положеніе. Бывшій министръ публичныхъ работъ Г. Тестъ, обнародовалъ записки, оправдывающія его дѣйствія по дѣлу о Гуэнанскихъ копяхъ.

— Говорятъ, что перы, управляющіе министерствами, не будутъ засѣдать въ судѣ перовъ по дѣлу генерала Кюбьера.

— Въ *La Patrie* напечатано: Постановленіе, что б. министръ публичныхъ работъ, Г. Тестъ, находится въ обвинительномъ состояніи, глубоко тронуло кассаціонный судъ, въ коемъ онъ предсѣдателемъ. Г. Тестъ уже нѣсколько дней не предсѣдательствуетъ въ этомъ судѣ.

— Сегодня вышелъ первый номеръ консервативнаго журнала *l'Opinion*, который рѣшительно защищаетъ кабинетъ и противорѣчитъ журналу *la Presse*.

— 14-го Іюня, въ годовщину битвы при Маренго открыта была колосальная статуя Наполеона на томъ полѣ, которое было свидѣтелемъ блистательнѣйшей побѣды нашей италіянской арміи. По согласію Сардинскаго правительства, при освященіи сего памятника, происходили публичныя торжества.

24 Іюня.

Герцогъ Немурскій отправился вчера къ Барежскимъ водамъ, а Герцогъ Омальскій въ Брюссель.

— Въ алжирскихъ газетахъ сообщаютъ, что эскадра подъ начальствомъ герцога Жуэнвильскаго, отплыла въ Кальяри.

— Въ *Journal des Débats* пишутъ, что министерство рѣшительно будетъ противиться предложенію насчетъ требованія парламентскаго разсмотрѣнія обвиненій, взведенныхъ на кабинетъ Г Жирарденомъ, и что предложеніе это сдѣлаетъ кабинетнымъ вопросомъ. Утверждаютъ, что послѣ довольно продолжительныхъ переговоровъ, послѣдовало примиреніе между двумя министрами и Г. Э. Жирарденомъ.

— Палата депутатовъ утвердила вчера весь бюджетъ министерства иностранныхъ дѣлъ и половину бюджета министерства народнаго просвѣщенія.

— Слышно, что правительство намѣрено открыть новое министерство подъ наименованіемъ: Министерство алжирскихъ дѣлъ, и ввѣрить оное маршалу Бюжо, который впрочемъ, какъ утверждаютъ, не хочетъ войти въ составъ кабинета. Вопросъ и отвѣтъ послѣдовали посредствомъ телеграфовъ.

— *Constitutionnel* смѣшалъ вчера два извѣстія о морскихъ битвахъ на китайскихъ моряхъ; не съ Китайцами въ Кантонѣ сражалась французская эскадра,

dniach przez okręt Amerykański. Królowa Pomareh wróciła do Papeiti; położyła jednak za główny warunek swego powrotu, aby jéj rząd francuzki wypłacił za lat trzy, to jest: od objęcia protektoratu, umówioną pensyą, wynoszącą rocznie po 25,000 fr. Nowy Gubernator Oceanii, Kapitan Lavaud, wypłynął z Callao do Otahiti; towarzyszy mu kilka okrętów transportowych, na których się znajduje 1,600 ludzi, przeznaczonych do wzmocnienia załogi Fregata angielska *Grampus* jeszcze stoi przy wyspie Papeiti.

— Okręt kupiecki *Ville d'Angers* powrócił dnia 13 b. m. z Kalkuty do Havru. Dnia 16 kwietnia był na wyspie św. Heleny, i zastał tam oddawna w Londynie oczekiwaną z Kantonu dżunkę, z 14 Chińczykami i ładunkiem chińskich ciekawości, do Anglii przeznaczonym.

Dnia 24 czerwca.

Rozchodzi się pogłoska, że w skutku wyroku Izby Parów, uwalniającego P. Girardin od zarzutu obrazy tejże Izby, Ministrowie Guizot i Duchatel podali prośbę o uwolnienie, i że Król wezwał Marszałka Bugeaud do utworzenia nowego gabinetu pod jego prezydencyą.

— *Journal des Débats* wyraża się dziś w ten sposób, że pomimo uwolnienia z pod zarzutu P. Girardin, nie uważa gabinetu za wstrząśniony.

— Pewna liczba opozycyjnych członków w Izbie Deputowanych, jako-to PP. Odilon-Barrot, Duvergier d Hauranne, Billault Vivien, Berryer i Lasteyrie, na zgromadzeniu u P. Thiers, postanowiła podać wniosek o parlamentarne roztrząśnienie obwinień, rzuconych przez dziennik *la Presse* na gabinet obecny.

— Jeżeli wierzyć można *Courrier fr.*, rozeszła się wczoraj wieść w Izbie Deputowanych, że P. Teste miał oświadczyć, iż jeżeli jego dawni koledzy w ministerstwie, opuszczą go w jego processie w Izbie Parów, objawi także ze swéj strony kompromitujące dla wielu z nich czyny. Tymczasem, P. Teste ogłosił pamięt ik usprawiedliwiający jego działania w interessie kopalni w Gouhenans.

— Mówią, że Parowie będący Ministrami nie będą zasiadać w Sądzie Parów, w sprawie Jenerała Cubiéres.

— W *la Patrie* czytamy: Postawienie w stanie oskarnia byłego Ministra robót publicznych, P. Teste, wzruszyło do żywego Sąd kassacyjny, którego jest Prezesem. P. Teste już od dni kilku przestał w nim urzędować.

— Dziś wyszedł nowy konserwacyjny dziennik *l'Opinion*, jako stanowczy obrońca gabinetu i współzawodnik dziennika *la Presse*.

— Dnia 14 czerwca, w rocznicę bitwy pod Marengo, wzniesiony został kolosalny posąg Napoleona na tem polu, które było świadkiem najświetniejszego zwycięztwa naszéj włoskiej armii. Za zgodą rządu sardyńskiego, przy poświęceniu tego pomnika, odbyły się publiczne uroczystości.

Dnia 25 czerwca.

Xiążę Nemours wyjechał wczoraj rano do wód w Bareges, a Xiążę Aumale do Bruxelli.

— Algierskie gazety donoszą że eskadra pod dowództwem Xięcia Joinville odpłynęła do Cagliari.

— *Journal des Débats* mówi, że Ministerstwo formalnie się sprzeciwi wnioskowi o parlamentarne roztrząsanie obwinień uczynionych gabinetowi przez P Girardin, i że uczyni z niego kwestyą gabinetową. Z drugiéj strony zapewniają, że po dość długich negocyacyach, nastąpiło pojednanie między dwoma Ministrami i P. E. Girardin.

— Izba Deputowanych uchwaliła wczoraj cały budżet Ministerstwa spraw zagranicznych i połowę budżetu Ministerstwa oświecenia publicznego.

— Słychać znowu, że rząd chce utworzyć nowe ministerstwo, pod tyt. Ministerstwa interessów Algierskich, i powierzyć takowe Marszałkowi Bugeaud, ale ten, jak zapewniają, nie chce wnijść do gabinetu. Zapytanie i odpowiedź nastąpić miały przez telegraf.

— *Constitutionnell* pomieszał wczoraj dwie wiadomości o bitwach na wodach chińskich; nie z Chinczykami w Kantonie walczyła eskadra francuzka, ale z Ko-

но съ Кохинхинцами въ Кохинхинской гавани. Англичане же овладѣли укрѣпленіями рѣки Кантона и входомъ въ городъ. (См. Китай).

— Въ *Journal des Débats* пишутъ, сегодня: по сему предмету слѣдующее: Изъ послѣднихъ извѣстій, полученныхъ здѣсь изъ Китая, и писанныхъ въ Гонгъ-Конгѣ 26-го Апрѣля, мы узнали, что 15-го Апрѣля, командиръ Лапиерръ съ французскими фрегатами *Gloire* и *Victorieuse*, для предупрежденія нападенія, котораго не могла бы избѣгнуть его эскадра, вынужденъ былъ въ Кохинхинской гавани произвести нападеніе на 5 кораблей, вооруженныхъ большими пушками и нѣсколько джонокъ. Джонки обратились въ бѣгство, а сказанные 5 кораблей сожжены или потоплены; слишкомъ 1000 ч. Кохинхинцевъ лишились при семъ жизни. На французскомъ кораблѣ *Victorieuse* двое ранены, изъ коихъ одному отняли ногу, одинъ убитъ и нѣсколько чел. получили контузіи; въ числѣ послѣднихъ находится офицеръ Ла-Казъ. На кораблѣ *Gloire* не было ни убитыхъ ни раненыхъ. Самосскій Епископъ, Г. Фуркадъ, находился во время сраженія на кораблѣ *Victorieuse*.

— На островѣ Корсикѣ, извѣстный разбойникъ Децій Вигани, убитъ поселяниномъ, въ ту минуту, когда онъ писалъ къ одному изъ своихъ пріятелей, чтобы онъ прислалъ ему 800 франк., или въ противномъ случаѣ ожидалъ смерти. Децій Вигани въ продолженіе пяти лѣтъ былъ предводителемъ шайки; прежде онъ не имѣлъ никакой собственности, нынѣ же построилъ нѣсколько домовъ, купилъ значительное имѣніе и умертвилъ слишкомъ 12 или болѣе челов. Однажды онъ наложилъ подать на весь городъ въ 6,000 фр. Спустя нѣсколько дней послѣ его смерти, открыли пещеру надъ моремъ, и въ ней нашли ящикъ съ платьемъ, три ящика съ виномъ и аммуниціею, и человѣческое тѣло, служившее пищею для двухъ большихъ собакъ, бывшихъ на цѣпи.

chinchinczykami w porcie Kochinchiny. Anglicy zaś zabrali twierdze rzeki Kanton i zdobyli przystęp do miasta. (Ob. Chiny).

— *Journal des Débats* donosi dziś w tym względzie: „Z ostatnich wiadomości nadeszłych tu z Chin, a datowanych z Hong-Kong 26 kwietnia, dowiadujemy się, że d. 15 kwietnia, dowódzca Lapierre z fregatami francuzkiemi *Gloire* i *Victorieuse*, dla uprzedzenia napadu, którego eskadra jego uniknąćby inaczéj nie mogła, zmuszony był w porcie Kochinchiny uderzyć na 5 wielkich działami uzbrojonych okrętów i dżunki. Dżunki uciekły, a owe 5 okrętów spalono lub zatopiono; przeszło 1,000 Kochinchinczyków utraciło przy tém życie. Na okręcie franc. *Victorieuse* było dwóch ludzi ranionych, z których jednemu nogę amputować musiano, jeden zabity, a kilku otrzymało kontuzye, pomiędzy niemi oficer Las-Cases. Okręt *Gloire* nie miał wcale zabitych ani ranionych. X. Fourcade, Biskup z Samos, znajdował się w czasie bitwy na pokładzie okrętu *Victorieuse*.“

— Na wyspie Korsyce, słynny bandyta Decius Viggani, zastrzelony został przez włościanina, i to w chwili, kiedy pisał do jednego z tak zwanych przyjaciół swoich, aby mu przysłał 800 fr. albo śmierci swéj był pewnym. Decius Viggani był przez lat 5 bandytą: dawniéj nie posiadał nic, teraz zaś postawił sobie kilka domów, kupił znaczne dobra i zamordował przeszło 12 ludzi. Razu jednego nałożył podatek na całe miasto w summie 6,000 fr. W kilka dni po jego śmierci, odkryto grotę nad morzem, a w niéj skrzynię z odzieniem, trzy inne z winem i amunicyą, oraz trupa ludzkiego, który dwom wielkim, na łańcuchu uwiązanym psom, służył za pokarm.

Англія.

Лондонъ, 19 Іюня.

Вчера, происходило засѣданіе совѣта министровъ въ зданіи обычныхъ совѣщаній.

— Вчера, въ день побѣды при Ватерлоо, герцогъ Велингтонъ давалъ обычный обѣдъ, на которомъ присутствовали 15 ветерановъ, участвовавшихъ въ этой битвѣ.

— Французскаго посланника, графа Сентъ-Олера, ожидаютъ сегодня изъ Парижа. Цѣлію его прибытія имѣетъ быть врученіе Королевѣ Викторіи отзывающей грамоты, послѣ чего въ послѣднихъ числахъ сего мѣсяца онъ на всегда возвратится во Францію. Графъ Жарнакъ, исправлявшій донынѣ дѣла, поѣдетъ на нѣсколько недѣль въ Парижъ. Герцогъ Брольи вступитъ здѣсь въ должность французскаго посла въ началѣ Іюля.

— Въ *Observer* сообщаютъ, что Королева Португальская написала къ герцогу Палмеллѣ собственноручное письмо, въ весьма лестныхъ выраженіяхъ, коимъ приглашаетъ его возвратиться въ Лиссабонъ и занять прежнее мѣсто въ совѣтѣ. „Приглашеніе сего сановника (сказано въ означенномъ журналѣ), служитъ наилучшимъ ручательствомъ, что Королева желаетъ управлять государствомъ по силѣ устава, такъ какъ герцогъ Палмелла почитается ревностнѣйшимъ приверженцемъ этого устава и не любитъ никакихъ насильственныхъ мѣръ.“

— Принцъ Оскаръ Шведскій, предъ отъѣздомъ, записался въ число покровителей общества, для вспомоществованія иностранцамъ, и пожертвовалъ оному 20 фунт. ст.

— Положеніе дѣлъ банка постепенно улучшается. Обороты усилились въ теченіе прошлой недѣли слишкомъ на милліонъ фунт. ст.

— Изъ Ливерпуля получено извѣстіе, что тамошніе домы торгующіе хлѣбомъ, въ теченіе прошлаго мѣсяца пріобрѣли по 1,000,000 ф. ст.

Anglia.

Londyn, 19 czerwca.

Wczoraj odbywała się kilkogodzinna narada Ministrów, w pałacu zwykłych posiedzeń.

— Xiążę Wellington dawał wczoraj zwykłą doroczną biesiadę, z powodu rocznicy zwycięztwa pod Waterloo, na któréj znajdowało się 15 weteranów, którzy mieli udział w bitwie pomienionéj.

— Dotychczasowy Poseł francuzki, Hr. St. Aulaire, oczekiwany tu jest dziś z Paryża. Celem jego przybycia ma być podanie Królowéj Wiktoryi odwołującego pisma. Poczém przy końcu bieżącego miesiąca powróci na zawsze do Francyi. Hr. Jarnac, który dotąd załatwiał interessa poselstwa, uda się za urlopem na kilka tygodni do Paryża. Xiąże Broglie obejmie tu poselstwo francuzkie na początku lipca.

— *Observer* donosi, że Królowa Portugalska napisała list własnoręczny do Xięcia Palmelli, w nader łaskawych wyrazach, zapraszając go do powrotu do Lizbony i zajęcia dawniejszego miejsca w jéj radzie: „Powołanie tego męża, (mówi *Observer*) jest najlepszym dowodem, że Królowa życzy sobie rządzić według ustawy, gdyż Xiąże Palmella jest jéj najgorliwszym stronnikiem, a jawnym nieprzyjacielem wszelkich środków gwałtownych.“

— Xiążę Oskar Szwedzki zapisał się przed odjazdem w poczet opiekunów towarzystwa, udzielającego pomoc cudzoziemcom, i złożył temuż 20 funt. szt.

— Stan banku staje się coraz pomyślniejszy; operacye jego powiększyły się w tygodniu poprzedzającym przeszło o milion funt. szter.

— Nadeszła tu wiadomość z Liverpool, że tamtejsze domy, handlujące zbożem, w ciągu jednego zeszłego miesiąca ściągnęły do swoich kass 1,000,000 funt. szter.

Данія.

Копенгагенъ, 11 *Іюня*.

Изъ Гельзингера увѣдомляютъ, что на тамошнемъ рейдѣ находится теперь россійская эскадра, состоящая изъ 6 линѣйныхъ кораблей, 1 фрегата, 1 корветты, 1 брига и 1 парохода. Изъ Драге пишутъ о прибытіи еще 3 фрегатовъ, принадлежащихъ къ помянутой эскадрѣ, которые должны изслѣдовать фарватеръ для прохода самыхъ большихъ, военныхъ кораблей, ожидаемыхъ черезъ 14 дней изъ Кронштадта.

Бельгія.

Брюссель, 22 *Іюня*.

Ихъ Королевскія Величества отправились сегодня, въ 1-мъ часу, въ Остенде, откуда завтра по утру отплывутъ въ Лондонъ.

— Третьяго дня, въ присутствіи Короля и Королевы освящена и открыта новая галерея св. Губерта. Послѣ чего Король принималъ въ аудіенціи г-на Рожье, и по сему поводу въ *Journal de Bruxelles*, который почитается органомъ теперешняго кабинета, пишутъ, что Король поручилъ г-ну Рожье образовать новый кабинетъ, но онъ отвѣчалъ, что списокъ министрамъ представитъ Его Величеству, по возвращеніи его изъ Лондона, т. е. чрезъ десять дней.

— Король Леопольдъ дѣйствительно весьма страдаетъ здоровіемъ. Утверждаютъ, что болѣзнь находится не только въ печени, но также и въ мозгу. И потому поговариваютъ объ ускорѣніи созванія палатъ, для представленія имъ закона относительно образованія Регентскаго совѣта. Наслѣднику престола, принцу Брабантскому нынѣ всего 13-ть лѣтъ отъ роду, а Англія никогда не согласилась бы на то, чтобы на случай смерти Короля, его супруга, старшая дочь Французскаго Короля, получила временно бразды правленія.

Италія.

Римъ, 18 *Іюня*.

На мѣсто покойнаго кардинала Микара, Его Святѣйшество назначилъ кардинала Ламбрускини начальникомъ конгрегаціи обрядовъ.

— Важная должность Камерленга, или министра Папскаго двора, исправляемая донынѣ кардиналомъ Ріаріо Сфорца, назначеннымъ еще Піемъ VII въ 1823 году, и благопріятствующимъ прежнему порядку вещей, будетъ ввѣрена кардиналу Алтіери, человѣку дѣятельному и преданному новому порядку.

— Еврейское общество въ Римѣ поднесло недавно Его Святѣйшеству представленіе относительно вещественнаго состоянія своей части (*Ghetto*), производящаго значительное вліяніе на здоровье ея жителей. Папа, стремясь постоянно къ введенію возможныхъ улучшеній между всѣми сословіями своихъ подданныхъ, назначилъ депутатовъ для разсмотрѣнія занимаемой Евреями части города, и представленія о томъ доклада учрежденной съ этою цѣлію коммисіи.

— Между папскими войсками, жандармы по справедливости занимаютъ первое мѣсто. Папа, до выѣзда своего въ Субіако назначилъ начальникомъ жандармовъ бригаднаго генерала князя Габріелли, даровитаго человѣка и храбраго офицера, который въ званіи эскадроннаго командира находится въ арміи Наполеона и совершилъ походъ въ Россію.

— Въ Венеціанской газетѣ было сообщено, что Его Святѣйшество, при покупкѣ хлѣба для бѣдныхъ, занялъ въ римскомъ банкѣ Валентини 30,000 скуди, отдавъ въ залогъ драгоцѣнный подарокъ, полученный имъ отъ Султана. Намъ извѣстно изъ достовѣрнаго источника, что Его Святѣйшество никакого подарка не получилъ отъ Султана.

— Въ здѣшней ирландской коллегіи совершена была 31 Мая панихида, за упокой души О'Коннеля, въ присутствіи многихъ знатныхъ иностранцевъ. Сердце покойнаго привезено сюда его сыномъ, сопровождавшимъ его въ путешествіи.

— Отвѣтъ лорда Росселя на вопросъ Г. Горсмана, предложенный во время преній нижняго парламента 13 числа мая, относительно открытія непосредственныхъ сношеній съ Римомъ, произвелъ здѣсь весьма хорошее впечатлѣніе, и былъ напечатанъ во нѣкоторыхъ здѣшнихъ газетахъ.

Dania.

Kopenhaga, 17 *czerwca*.

Z Helsingör donoszą, że w tameczném przystani stoi teraz eskadra Rossyjska, złożona z 6 liniowych okrętów, 1 fregaty, 1 korwety, 1 brygu i 1 parostatku. Z Drage piszą o przybyciu jeszcze 3 fregat, należących do tejże eskadry, które mają polecenie zgłębiać drogę dla największych okrętów wojennych, oczekiwanych w ciągu dni 14 z Kronsztadtu.

Belgia.

Bruxella, 22 *czerwca*.

Królestwo Belgijscy wyjechali dziś o godz. 1-éj do Ostendy, zkąd jutro rano odpłyną do Londynu.

— Onegdaj, w obec Króla i Królowéj poświęcono i otworzono nową galeryą św Huberta. Następnie Monarcha udzielał posłuchanie P. Rogier; z tego powodu pisze *Journal des Bruxelles*, będący organem dzisiejszego gabinetu, że mówią, iż Król polecił P. Rogier utworzenie nowego ministerstwa, lecz tenże miał oświadczyć, że listę Ministrów złoży dopiéro Monarsze za jego powrotem z Londynu, to jest: za dni dziesięć.

— Król Leopold jest rzeczywiście bardzo cierpiącym. Zapewniają, że siedlisko choroby nie tylko jest w wątrobie, ale także w mózgu. Dla tego też jest mowa o przyśpieszeniu zwołania Izb, dla przedstawienia im prawa o utworzeniu Rady Rejencyjnéj. Następca tronu, Xiążę Brabancyi, ma dopiéro 13 lat, a Anglia nie zezwoliłaby nigdy, aby na przypadek śmierci Króla, małżonka jego, najstarsza córka Króla Francuzów, objęła tymczasowie wodze rządu.

Włochy.

Rzym, 18 *czerwca*.

W miejsce zmarłego Kardynała Micara, Ojciec św. mianował Kardynała Lambruschini Prefektem Kongregacyi obrzędów.

— Ważny urząd Camerlenga czyli Ministra dworu Papiezkiego, sprawowany dotychczas przez Kardynała Riario Sforza, mianowanego jeszcze przez Piusa VII w r. 1823, a przychylnego dawnemu porządkowi rzeczy, ma być jemu odjęty, a powierzony zostanie Kardynałowi Altieri, równie czynnemu, jak szczerze nowéj ustawie hołdującemu mężowi.

— Gmina Izraelicka Rzymu podała niedawno Ojcu św. najuniżeńsze przedstawienie względem materyalnego stanu zamieszkiwanéj przez nię dzielnicy (Ghetto), wywierającego znaczny wpływ na zdrowie jéj mieszkańców. Papież dążąc ciągle do zaprowadzenia wszelkich możliwych ulepszeń dla wszystkich klass poddanych swoich, wyznaczył delegacyą, dla ścisłego obejrzenia dzielnicy Izraelskiéj i zdania o tém sprawy ustanowionéj na ten cel osobnéj Kommissyi.

— Pomiędzy wojskiem Papiezkiém, żandarmerya słusznie zajmuje piérwsze miejsce. Papież przed wyjazdem swoim do Subiaco mianował jéj dowódzcą Jenerała brygady, Xięcia Gabrielli, utalentowanego męża i dzielnego oficera, który jako Szef szwadronu odbył kampanię Rossyjską pod Napoleonem.

— Gazeta Wenecka doniosła była, że Ojciec św., celem zakupienia zboża dla ubogich, pożyczył był z banku Valentini w Rzymie 30,000 skudów, za złożeniem w zastaw drogiego podarunku otrzymanego od Sułtana. — Z wiarogodnego zapewnić możemy źródła, że Ojciec św. żadnego podarunku od Sułtana nie otrzymał.

— W tutejszém kollegium Irlandzkiém odbywało się 31 maja żałobne nabożeństwo za duszę O'Connella, na którém znajdowało się wielu znakomitych cudzoziemców. Serce zmarłego przywiezione tu zostało przez jego syna, który mu towarzyszył w podróży.

— Odpowiedź Lorda Russell na zapytanie P. Horseman w czasie rozpraw Izby Niższéj w d. 13 maja, we względzie zawiązania bezpośrednich stosunków z Rzymem, sprawiła tu bardzo dobre wrażenie i została w kilku dziennikach tutejszych wydrukowaną.

Флоренція, 1 Іюня.

В. Герцогъ Тосканскій, слѣдуя примѣру Пія IX, постановилъ созвать нѣкоторый родъ собранія Нотаблей (важнѣйшихъ обывателей), для лучшаго устройства муниципальныхъ дѣлъ. Въ Августѣ сего года, соберутся предсѣдатели муниципальныхъ палатахъ (*Proveditores*), на общій совѣтъ, къ которому приглашены будутъ также всѣ бывшіе и настоящіе Бургомистры (*Gonfalioneri*), а также нѣкоторое число знатнѣйшихъ помѣщиковъ (*ragguardevoli soggetti*) для соображенія настоящихъ узаконеній по предмету управленія городовъ и сельскихъ обществъ. Въ оффиціальной газетѣ обнародованъ въ этомъ отношеніи министерскій рескриптъ, а также постановленіе В. Герцога о назначеніи двухъ особыхъ коммисій, для составленія новыхъ уложеній: гражданскаго и уголовнаго. Слышно, что приготовляются также другія весьма важныя перемѣны. Нѣкоторые изъ настоящихъ министровъ выйдутъ изъ кабинета. Имѣетъ быть также учрежденъ государственный совѣтъ.

Китай.

Извѣстія, полученныя изъ Китая французскимъ правительствомъ, и подписанныя въ Гонгъ Конгѣ 26 Апрѣля, сообщаютъ о важныхъ столкновеніяхъ Англичанъ съ Китайцами, которыя, по видимому, причинятъ новыя запутанности въ сношеніяхъ съ китайскимъ государствомъ, и безъ того уже весьма затруднительныхъ и сомнительныхъ, не смотря на всѣ прежніе и новые трактаты, заключенные доньнѣ Китайскимъ правительствомъ съ Европейцами. Вотъ подробности англійской экспедиціи, цѣль которой состояла въ томъ, чтобы получить наконецъ удовлетвореніе за всѣ оскорбленія и обиды, которыя неисправимое высокомѣріе Китайцевъ, преимущественно же жителей Кантона, постоянно наносило Англичанамъ и по предмету которыхъ возникшая уже за нѣсколько предъ симъ лѣтъ переписка между англійскимъ губернаторомъ Гонъ-Конга, и Императорскимъ Коммисаромъ Ки-Ингомъ, не обѣщала ни успѣха ни конца.

1-го Апрѣля три англійскіе парохода: *Vulture*, *Pluto* и *Corsarz*, съ Гонгъ-Конгскихъ губернаторомъ острова, сэръ Джономъ Дависомъ, отправились въ верхъ по рѣкѣ Кантону, и въ продолженіе 36 часовъ аттаковали и взяли всѣ укрѣпленія на помянутой рѣкѣ, потомъ взорвавъ на воздухъ пороховые магазины, и заклепавъ 827 пушекъ, 3-го Апрѣля, около 9 часовъ утра, появились передъ стѣнами города Кантона. Устрашенные и удивленные Китайцы, не оказали никакого сопротивленія; не менѣе также удивлены были и Европейцы, не исключая и самаго англійскаго консула, кои о предпринятой экспедиціи не имѣли прежде никакого извѣстія.

На другой день, англійскій губернаторъ пригласилъ въ домъ британскаго консульства императорскаго коммисара Ки-Инга, который къ величайшему удивленію и досадѣ Китайцевъ, лично явился на сіе унизительное приглашеніе. Не далѣе какъ въ 1839 году, послѣдній изъ Мандаримовъ не хотѣлъ бы унизиться до разговора съ англійскимъ чиновникомъ, такъ что начальникъ англійскихъ факторій въ Кантонѣ, желая подать китайскимъ властямъ какую либо ноту или прошеніе, вынужденъ былъ просить какого-нибудь привратника, чтобы тотъ вручилъ бумагу его кому слѣдуетъ. Но нынѣ перемѣнились обстоятельства и роли! Сэръ Дависъ, подъ угрозою обратить весь городъ въ пепелъ, предложилъ для подписанія коммисару условія, касающіяся распространенія англійской торговли и свободнаго пребыванія Европейцевъ въ Кантонѣ. Коммисаръ взялъ дѣло для соображенія; между тѣмъ жители города, подозрѣвая Ки-Инга въ измѣнѣ, начали разбрасывать и прибивать на перекресткахъ улицъ, воззванія, подстрекающія народъ къ оружію, умерщвленію коммисара и къ истребленіи варваровъ (Англичанъ). Въ слѣдъ за симъ несмѣтные толпы черни окружили англійскіе факторіи; но кромѣ проклятій, угрозъ, оскорбленій и изрѣдка бросанія камней, не произвели никакихъ другихъ насилій. Англичане же съ своей стороны, ожидая подписанія предложенныхъ Ки-Ингу условій, сдѣлали всѣ приготовленія къ бомбардированію города, на случай, если бы на ихъ требованія сдѣланъ былъ отказъ. Бомбардированіе должно было начаться 6-го числа по утру, но еще до назначеннаго времени усло-

Florencya, 1 czerwca.

W. Xiąże Toskański, idąc za przykładem Piusa IX, postanowił zwołać pewien rodzaj zgromadzenia Notablów (znakomitszych obywateli), w celu lepszego urządzenia spraw municypalnych. Już w Sierpniu r. b. zebrać się tu mają przewodniczący w Izbach municypalnych (*Proveditores*) na wspólną naradę, na którą wezwani także zostaną wszyscy dawni i teraźniejsi Burmistrze (*Gonfalioneri*), oraz pewna liczba znakomitych obywateli kraju (*ragguardevoli soggetti*), dla roztrząśnienia dotychczasowych praw w przedmiocie administracyi miast i gmin wiejskich. Gazeta urzędowa ogłasza w tym względzie reskrypt ministeryalny, a razem też postanowienie W. Xięcia, mianujące dwie osobne Komissye do ułożenia nowych kodexów: cywilnego i kryminalnego. Słychać, że przygotowują się także inne nader ważne zmiany. Kilku z dotychczasowy Ministrów mają ustąpić z gabinetu. Ma być także mianowana Rada Stanu.

Chiny.

Wiadomości otrzymane z Chin przez rząd francuzki, a datowane z Hong-Kong d. 26 kwietnia, donoszą o ważnych zajściach z Chińczykami, które tak francuzkie okręty w jednym z portów Kochinchiny, nazwanym Turan, jako też Anglicy w Kantonie, na początku tegoż miesiąca, mieli, a które zdają się zapowiadać nowe zawikłania w stosunkach z Niebieskiem Państwem, i tak już nader trudnych i niepewnych, pomimo wszelkich dawnych i nowych traktatów, jakie rząd chiński dotąd z Europejczykami zawierał. Oto są szczegóły wyprawy angielskiéj, któréj celem było otrzymać nakoniec zadośćuczynienie za wszystkie obrazy i krzywdy, jakich niepoprawiona duma Chińczyków, a mianowicie mieszkańców Kantonu, nie przestawała dopuszczać się względem Anglików, a o które ciągnąca się od wielu lat korrespondencya między Gubernatorem angielskim wyspy Hong-Kong, a Komissarzem Cesarskim Ki Yngiem, nie obiecywała żadnego skutku ni kresu.

Dnia 1 kwietnia wieczorem, trzy parostatki angielskie: *Vultur*, *Pluto* i *Korsarz*, mając na swym pokładzie Gubernatora wyspy Hong Kong, Sir John'a Davis, udały się w górę rzeki Kanton, i w przeciągu 36 godzin, zdobywszy bez oporu wszystkie nadbrzeżne twierdze nad tą rzeką, zagwoździwszy w nich 827 dział, wysadziwszy w powietrze wszystkie magazyny prochowe i zniszczywszy tamę na rzece, broniącą przystępu okrętom do miasta Kantonu, d. 3 kwietnia, około 9 godziny rano, ukazały się pod jego murami. Przerażeni i zadziwieni Chińczycy nie stawili żadnego oporu; nie mniejsze zadziwienie ogarnęło też Europejczyków, nie wyłączając samego Konsula angielskiego, którzy o zamierzonéj wyprawie żadnéj wprzód wiadomości nie mieli.

Nazajutrz, Sir Davis wezwał do angielskiego konsulatu Cesarskiego Komissarza Ki-Yinga, który z największém podziwieniem i oburzeniem Chińczyków, stawił się osobiście na to upokarzające wezwanie. Niegdyś, nie dawniéj jak w roku 1839, najniższy z Mandarynów nie raczyłby za nic na świecie zniżyć się do rozmowy z urzędnikiem angielskim, tak, że naczelnik faktoryi angielskich w Kantonie, chcąc podać władzom Chińskim jakąkolwiek notę lub prośbę, musiał prosić którego z odźwiernych miasta, aby to jego pismo oddał do rąk komu należy. Ale teraz zmieniły się czasy i role! Sir Davis, pod groźbą spalenia miasta, podał Komissarzowi do podpisania warunki, tyczące się rozszerzenia angielskiego handlu i wolnego pobytu Europejczyków w Kantonie. Komissarz wziął rzecz do namysłu, a tymczasem mieszkańcy miasta, posądzając Ki-Ynga o zdradę, zaczęli rozrzucać i przylepiać po rogach ulic odezwy, zachęcające lud do broni, do zabicia Komissarza i do wytępienia barbarzyńców (Anglików). Jakoż niezliczone tłumy pospólstwa otoczyły faktorye angielskie, ale prócz przekleństw, groźb, obelg, i niekiedy rzucania kamieniami, żadnych innych nie dopuściły się gwałtów. Anglicy zaś ze swojéj strony, oczekując na podpisanie podanych Ki-Yngowi warunków, poczynili wszystkie przygotowania do bombardowania miasta, na przypadek, jeśliby ich żądania odrzucone zostały. Bombardowanie rozpocząć się miało d. 6 rano, ale przed naznaczoną godziną, władze chińskie uległy, i warunki podpisane zostały. Najgłówniejsze z nich są: 1) że po trzech latach Anglicy będą mieli wolny wstęp do miasta i wolność wychodzenia za miasto; 2) że się wyznaczy dla nich miejsce, na prawym brzegu rzeki, naprzeciw faktoryi, na budowę domów i magazy-

вія были подписаны. Главнѣйшія изъ нихъ суть слѣдующія: 1) по истеченіи трехъ лѣтъ Англичанамъ предоставится свободный входъ въ городъ и дозволено будетъ выходить за городъ; 2) отведено будетъ для нихъ мѣсто, на правомъ берегу рѣки, противъ факторій, для постройки домовъ и магазиновъ, и также соотвѣтственное мѣсто для сооруженія церкви и устройства кладбища; 3) всѣ китайскія зданія, лежащія близъ англійскихъ факторій и угрожающія ихъ безопасности, тотчасъ будутъ перенесены, и наконецъ 4) Китайцы, обвиненные въ нанесеніи обидъ или оскорбленій Англичанамъ, строго будутъ наказаны. Всѣ эти условія, согласныя съ трактатомъ 1842 года, были исполнены на другой день; послѣ чего сэръ Дависъ, посадивъ на корабли свои войска, снова возвратился въ Гонгъ-Конгъ, не лишившись и не убивши ни одного человѣка. Къ сему же острову, 14-го Апрѣля, прибыли французскіе корабли, которые подъ начальствомъ Лапіерра, въ Туранской гавани, произвели извѣстную уже битву. (См. Франція).

nów, i także stosowne miejsce na założenie kościoła i cmentarza; 3) że wszelkie budowle chińskie, w blizkości faktoryi angielskich położone i bezpieczeństwu ich zagrażające, natychmiast zniesione zostaną, i nakoniec 4), że obwinieni o pokrzywdzenie lub obelgę Anglików Chińczycy, surowo ukarani zostaną. Wszystkie ta warunki, zgodne z traktatem 1842 roku, zostały wypełnione nazajutrz; poczém Sir Davis, zabrawszy na okręty swe wojsko, powrócił znowu do Hong Kong, nie straciwszy, ani też nie zabiwszy Chińczykom, ani jednego człowieka. Do tejże wyspy, d. 24 kwietnia, zawinęły okręty francuzkie, które pod wodzą Lapierr'a, w przystani Turan, wiadomą utarczkę stoczyły. (Ob. Francya).

Сѣв. Амер. Соед. Штаты.

Нью-Іоркъ, 1 Іюня.

Полученныя нами извѣстія съ театра военныхъ дѣйствій, не заключаютъ въ себѣ ничего новаго. Сѣверо-Американскія войска подвигаются къ столицѣ Мексики, какъ о томъ извѣщаетъ генералъ Скоттъ въ прокламаціи своей къ войскамъ, отъ 11 Мая, объявляя притомъ, что Американцы хотятъ жить въ мирѣ и дружбѣ съ Мексиканцами. На дорогѣ въ столицу образовались шайки гверильясовъ, коимъ генералъ Каналесъ отдалъ варварскій приказъ не щадить ни пола ни возраста: но генералъ Скоттъ напротивъ того строжайше запретилъ своимъ войскамъ дѣлать обиды жителямъ; впрочемъ угрожаетъ возмездіемъ, въ случаѣ если приказаніе генерала Каналеса будетъ исполняемо. Донынѣ обѣими сторонами произведены разныя жестокости, и война становится весьма упорною. Сантана находился въ Оризабѣ, съ отрядомъ въ 4,000 чел., половина коихъ не имѣла оружія. Генералъ Альваресъ ведетъ въ подкрѣпленіе изъ сѣверной Мексики 25,000 чел., кои будутъ раздѣлены на небольшія отряды гверильясовъ, между Вера-Крусомъ и Ялапою. Генералъ Тайлоръ, 21 Апрѣля, все еще находился въ Монтереѣ.

— Въ жур. *New-Jork Herald* сообщаютъ, что мексиканское правительство просило содѣйствія англійскаго министра для заключенію мира съ Соединенными Штатами. Съ другой стороны утверждаютъ, что Мексиканскій конгресъ большинствомъ 44 голосовъ противъ 33 отвергъ посредничество чужестраннаго министра.—Президентъ Донъ-Педро Анага, получилъ диктаторскую власть.

— Въ Нью-Орлеанскихъ газетахъ сообщаютъ, что отрядъ-Американцевъ подъ начальствомъ полковника Донифана, разбитъ въ дефилеяхъ между Сальтиллою и Чигуагуа Мексиканцами, подъ начальствомъ генерала Ріезо. Говорятъ Американцы лишились всѣхъ орудій и значительнаго числа людей.

— Въ одномъ изъ журналовъ представляютъ слѣдующій вѣроятный результатъ войны Соединенныхъ Штатовъ съ Мексикою: Генералы Скоттъ и Тайлоръ займутъ всю Мексику съ помощію корпуса въ 30—40,000 человѣкъ; этой арміи будетъ достаточно для того, чтобы обезоружить Мексиканцевъ, составить временное правительство изъ Мексиканцевъ подъ американскимъ покровительствомъ, пріучить мексиканскій народъ, посредствомъ занятій, къ миру, спокойствію и порядку; далѣе, обезпечить для себя условія мира, и поддерживать переселеніе Американцевъ въ переуступленныя намъ страны; окончить каналъ при Тегуантепекѣ, долженствующій соединить отлатическій океанъ съ тихимъ, и потомъ оставить Мексику, устроивъ въ ней всѣ дѣла.

Stany-Zjednoczone Ameryki Północnéj.

Nowy-York, 1 czerwca.

Wiadomości, które mamy z widowni wojny, nie wiele nowych szczegółów udzielają. Wojska Stanów-Zjednoczonych postępują ku Mexykowi, jak to Jenerał Scott, w wydanéj odezwie do wojska w d. 11-m maja oświadczył, w któréj jednakże dodaje, że Amerykanie życzą sobie pokoju i przyjaźni z Mexykanami. Na gościńcu wiodącym do stolicy pomienionéj potworzyły się bandy Gerylasów, a dowodzący niemi Jenerał Canales, wydał okrutny rozkaz, aby ani wiek, ani płeć nieprzyjaciół szanowane nie były. Jenerał Scott przeciwnie, zalecił najsurowiéj swoim wojskom, aby się najmniejszych nadużyć względem mieszkańców nie dopuszczały; jednakże zagroził odwetem, gdyby rozkaz Jenerała Canales był wykonany. Dotychczas obie strony mają sobie do wyrzucenia wiele okrucieństw, i dla tego też wojna staje się coraz zaciętszą. Santana stał w Orizaba, z oddziałem, liczącym 4,000 ludzi; połowa tego wojska nie miała broni. Jenerał A'varez wiedzie na pomoc z północnego Mexyku 25 000 ludzi. Korpus ten rozdzielony będzie na małe oddziały Gerylasów, między Veracruz a Jalapą. Jenerał Taylor stał jeszcze 21 kwietnia w Monterey.

— Według korrespondencyi dz. *New-York Herald*, rząd mexykański miał żądać pośrednictwa Ministra angielskiego do zawarcia pokoju ze Stanami Zjednoczonemi. Z drugiéj strony zapewniają, że Kongress mexykański, większością głosów 44 przeciw 33, odrzucił pośrednictwo tegoż zagranicznego Ministra. Prezydent Don Pedro Anaya otrzymał od Kongressu władzę dyktatorską.

— Dzienniki Nowo-Orleańskie donoszą, że oddział Amerykanów, pod dowództwem Półkownika Doniphan, został zniesiony w wąwozach między Saltillo i Chihuahua, przez Mexykanów pod dowództwem Jenerała Rieso. Amerykanie mieli utracić wszystkie działa i wiele ludzi.

— Jeden z dzienników podaje następujący prawdopodobny wypadek wojny Stanów-Zjednoczonych z Mexykiem: Jenerałowie Scott i Taylor osadzą cały kraj mexykański w 30—40.000 ludzi; ta armia będzie dostateczną, aby rozbroić Mexykanów, ustanowić rząd tymczasowy z samychże Mexykanów pod opieką Amerykańską, przyzwyczaić lud w Mexyku przez kilkoletnie zajęcie do pokoju, spokojności i porządku; daléj, zapewnić sobie warunki pokoju, i popierać emigracyą Amerykanów do odstąpionych nam krajów; ukończyć kanał pod Tehuantepec, mający połączyć Ocean Atlantycki z Oceanem Spokojnym, a potém opuścić Mexyk w stanie uporządkowanym.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 1-го Іюля 1847 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*